

מפגש 18 - זכויות בעלי חיים

ע"פ מערך של מהא אבו-אלחסן

זמן : שעה וחצי

כיתות : ג' ו'

מטרות מרכזיות:

1. החניכים יבינו את חשיבותן של החיות לאדם.
2. החניכים ידעו מהן זכויותיהן של החיות.

עזרים:

- ❖ דפים וכלי כתיבה (לפחות 2)
- ❖ בלונים שבתוכם ניירות ועליהם רשומים זכויות של בע"ח
- ❖ כדורי ספוג קטנים
- ❖ נייר דבק
- ❖ פתקים עם שמות של חיות (לפחות כמספר החניכים)

פתיחה –

תחרות (5 דק')

המדריך מחלק את החניכים לשנים. כל קבוצה צריכה להכין רשימה כמה שיותר ארוכה של חיות שניתן למצוא בסביבה הקרובה (בבית, בשכונה, בביה"ס). הקבוצה שמצליחה לחשוב על מספר גדול יותר של חיות בזמן המוקצב מנצחת.

*ניתן להוסיף עניין למשחק, אם בשלב השוואת הרשימות, במקום להקריא אותן סתם, החניכים יציגו אותן בפנטומימה.

גוף –

הסבר של המדריך - חשיבותן של החיות לאדם ולסביבה (2 דק')

לבעלי החיים ישנן השפעות שונות על הסביבה. בעלי החיים מספקים לאדם חלבונים, חלב, צמר, פרווה ועוד, הם סוחבים משאות וממלאים תפקידים חשובים בשרשרת המזון ביבשה ובים. החרקים והחידקים מפרקים את בעלי החיים והצמחים המתים ובכך מעשירים את הקרקע במינרלים ומאפשרים לצמחים חדשים לגדול ולהמשיך את המעגל של שרשרת המזון.

'שמש' על זכויות בעלי חיים (18 דק')

המדריך מצייר 'שמש' למונח זכויות בעלי חיים, והחניכים אומרים לו זכויות שהם יודעים שיש לבעלי חיים. לאחר שנגמרים הרעיונות, המדריך מסביר לחניכים אודות כל אחד מהחוקים הקיימים במדינת ישראל שעוסקים בהגנה על בעלי חיים:

שלושה חוקים עיקריים עוסקים בישראל בהגנת בעלי חיים:

- חוק הגנת חיית הבר, תשט"ו-1955
- חוק צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים) תשנ"ד-1994
- חוק צער בעלי חיים (ניסויים בבעלי חיים) תשנ"ד-1994

חוק הגנת חיית הבר עוסק בהסדרת הציד ובכל הנוגע להחזקת חיות בר ולסחר בהן. כל חיה המוגדרת כחיית בר, כלומר, כל בעל-חוליות (למעט דגים) שאין טבעו לחיות במחיצת האדם, מוגנת מציד אלא אם הוכרזה במפורש כמזיק או כחיית בר מטופחת או כמותרת בציד.

חוק צער בעלי חיים (ניסויים בבעלי חיים) מסדיר את נושא הניסויים בבעלי חיים בישראל. מכוח החוק קמה בשנת 1995 המועצה לניסויים בבעלי חיים, שהיא הגוף המרכזי הממונה על ניסויים בבעלי חיים בישראל. תפקידיה העיקריים של המועצה הם לקבוע כללים בנוגע לעריכת ניסויים בבעלי חיים ורישוי מוסדות שיערכו ניסויים בבעלי חיים.

חוק צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים) הוא החוק המרכזי להגנת בעלי חיים בישראל. הסעיף המרכזי של החוק הוא הסעיף הקובע איסור מסגרת: "לא יענה אדם בעל חיים, לא יתאכזר אליו ולא יתעלל בו בדרך כלשהי". בנוסף, החוק אוסר באופן קונקרטי על שיסוי בעלי חיים זה בזה, על ארגון תחרויות קרבות בין בעלי חיים, על העבדת בעלי חיים שאינם מסוגלים לכך עקב מצבם הגופני ועל העבדת בעל חיים עד כדי אפיסת כוחות.

כמו כן, ישנו איסור בחוק על קיום מופעים הכרוכים בגרימת סבל לבעלי חיים - במהלך המופע, בהכנות למופע או בהובלת בעלי-החיים למקום המופע.

ב-31 ביולי 2006 נכנס לתוקף גם איסור על פיטום ברווזים.

הצגה (10 דק')

המדריך מחלק א החניכים לשתי קבוצות. מכל קבוצה נבחר נציג שיעביר לקבוצה השנייה באמצעות הצגה (ומבלי לומר במפורש) את אחד מחוקי ההגנה על בעלי חיים. הקבוצה השנייה צריכה לנחש.

חזרה על זכויות בעלי חיים באמצעות תחרות פיצוץ בלונים (15 דק')

המדריך מחלק את החניכים לשתי קבוצות. בכל פעם שני נציגים (אחד מכל קבוצה) מתחרים ביניהם בפיצוץ בלונים. שני הנציגים צריכים ללכת גב אל גב תו"כ שהם נותנים ידיים או משלבים מרפקים. הם יכולים לפוצץ את הבלון רק עם הרגליים. כל בלון מכיל פתק שכתוב עליו אחד מחוקי ההגנה על בעלי החיים (או חלק מהחוק/סעיף). כאשר אחד מהנציגים מצליח לפוצץ את הבלון, הקבוצה שלו מקבלת נקודה, ולפני הסבב הבא המדריך מסביר לחניכים את החוק שכתוב על הפתק ומדגים אותו (לדוגמה: איסור על עריכת ניסויים בבע"ח באופן לא מבוקר. כאן למשל אפשר להזכיר את הסימן שיש בגב מוצרי קוסמטיקה כאשר זה מוצר שלא נוסה על בע"ח).

סיכום

דין כללי (10 דק')

המדריך מחלק לחניכים פתקים עם שמות של חיות. אפשר שאותה חיה תחזור יותר מפעם אחת בקבוצה כי כל ילד יגיד דברים שונים בדיון. על כל חניך בתורו להציג את הזכות החשובה עבור החיה שקיבל (מה החיה הכי הייתה רוצה). בנוסף החניך ישווה את הזכות הזו עם זכות דומה של בני האדם. המדריך ידון עם החניכים כיצד ניתן לאפשר לחיה את אותה הזכות.